

סקירה כללית

אבנר צין - שה"מ - לשכת הדרכה נגב

מבוא

בשנתיים האחרונות היקף ענף הפרחים בערבה יציב ועומד על כ-1000 דונם. למרות הגבלה זאת הענף מאוד דינמי מבחינת הרכבו (טבלה 1). בקרב החקלאים יש מגמות הרחבה והתמקצעות. אחרים, עם משק פרחים קטן, יורדים מהענף. כללית העונה היתה טובה יותר משני העונות הקודמות. ברוב הגידולים הייבול עלה ועלו גם המחירים.

התחזקות המטבע הולנדי פיצה על ירידות קלות במחירים כמו למשל בל.יפני.

טבלה מס' 1 - היקף הענף בדונמים

93/94	92/93	91/92	90/91	הגידול/עונה
300	330	520	400	גיפסנית
0	20	150	140	לימוניום כספיה
350	220	110	25	לימוניום יפני
120	80	25	1	לימוניום סנואטום
95	88	80	46	טרכליום
25	12	7	3	ליזיאנטוס
155	190	143	125	אחרים
1050	940	1035	740	סה"כ

גפסנית שהיתה הענף המוביל בערבה ירדה מגדולתה בעונת 91-90 עם 520 דונם לכ-300 דונם שחזויים בעונת 94-93. העונה שחלפה 93-92 (60 סנט הולנדי) האירה פנים למגדלי הגפסנית בערבה. המחירים עלו לעומת שנה קודמת והשאירו "תרומה גי" של כ-20,000 שקל. אבל בגלל קשיים בקטיף וטיפול בפרח ובגלל ירידת הדרישה בשוק האירופאי הענף הולך ומצטמצם. ניסוי שנערך בתחנת "יאיר" ובדק שיטות אגרוטכניות שונות לא עלה יפה, אך כללית ניתן לומר שיש חשיבות לצינון ומשטר מים שופעים בתקופות החמות.

לימונים יפני זהו ענף עולה בסל הפרחים בערבה. גידולו מתרחב ובזן המוביל, לימונים בלטלארד הרווחיות עלתה בקצת בשנים האחרונות למרות ירידת מחירים קלה (0.8 סנט הולנדי בממוצע בשעון). הדבר נובע בעיקר מעליה ביבולים הנקטפים בכל דונם. היבולים עלו מ-40,000 לדונם בעונת 91-90 ל-60,000 לדונם בעונת 93/92. ענף זה קל בגידול, בקטיף, במיון ובאריזה וזאת עוד סיבה להרחבה נוספת בגידולו. אנחנו לומדים את בעית האיכות בעונות החמות. עפ"י תצפיות ראשוניות ניתן לומר שיש לדאוג לרמת מיום גבוה בענפים הקטופים ולהחישם למקרר.

טרכליום כבר שנתיים עומד במקום והיקפו נע בסביבות 80 דונם. בשנה שעברה היתה עליה ברווחיות של הגידול וזה נובע מירידה בהיקפו בישראל וכך שווקו השנה פחות פרחים משנה שעברה. רוב הייבול מהערבה מתרכז לסוף החורף-תחילת האביב אז גם צונחים המחירים כי השוק לא יכול לקלוט פרחים מעל סף מסויים. פיתוח אגרוטכיקה של חימום הגידול בערבה תאפשר, קטיף בחודשי ינואר פברואר, כאשר המחירים גבוהים במיוחד. עליה כזו ברווחיות לדונם יאפשר הרחבת ההיקפים.

ליזיאנטוס גידול חדש שבשלוש השנים האחרונות היה במסגרת משקי הדגמה. נראה שהשנה התגברנו על חלק ממחלות הילדות של הגידול וקיבלנו רווחים

גדולים מדונם. הגידול מחייב השקעות גדולות בבניית חממות גבוהות, בצינון בסתיו ובאביב ובחימום בחורף. ההוצאות על השתילים גדולה ביותר. בשיטת "הסינגל" ניתן להגיע לגל חורפי של 40,000 פרח ועוד כ-80,000 פרח באביב. בנוסף ליבול הרב המחירים על פרחים איכותיים, גבוהים ויציבים במשך תקופת השוק שלנו. מחיר מכירה ממוצע נע בסביבות 0.8 גולדן הולנדי בשעון.

אסקלפיאס בעונת 92/93 גדל בערבה לראשונה במשקי הדגמה. היבול בשנה זו היה נמוך ועמד על כ-85,000 פרח. גם המחיר היה הרבה מתחת למצופה ובממוצע היה כ-0.6 DFL. היות והגידול רב שנתי אנו מצפים להגדיל את הייבולים בעונות הבאות. הגידול עתיר השקעות והוצאות בדומה לליקיאנטוס ורק הכפלת ייבולים יהפוך אותו לרווחי.

ורדים - בעונת 92/93 נערך תחשיב שהתבסס על רמות הייבול והמחירים של משפחת הופמן במושב עין-יהב. במשק זה העבודה מאוד יעילה ואין לו החזר הון וגם ההוצאות קטנות. אבל לענייננו נלקחו בחשבון השקעות, הוצאות ועבודה של משק חדש. כשעושים כך את החשבון המלא נמצא שהרווחיות קטנה ביותר ולא מתחרה בפרחים האחרים. לכן גם כאן יש לשאוף להכפלת נורמת היבול הנוכחית (100,000 ענפים).